

**การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน
ของบุคลากรในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ***
**BUDDHADHAMMA INTEGRATION FOR PROMOTING PERSONNEL'S
PERFORMANCE EFFICIENCY IN THE OFFICE
OF SISAKET PROVINCIAL EDUCATION**

วรินทร์ จินดาวงศ์, บุญทัน ดอกไธสง, พิเชฐ ทังโต

Warinthon Chindawong, Boonton Dockthaisong, Phichet Thangto

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkorntajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail: Warinthonlovee99@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร และ 2. เพื่อนำเสนอการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือบุคลากรในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ 391 คน ใช้แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.995 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ การวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 18 รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนาและการสนทนากลุ่มเฉพาะ จำนวน 9 รูปหรือคน เพื่อยืนยันองค์ความรู้หลังจากการสังเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า 1. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.03 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน 2. การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ มีดังนี้ การบูรณาการหลักพระ 5 หรือกำลัง 5 ประการ คือ ธรรมอันเป็นกำลังหรือธรรมอันเป็นพลังในการบริหารหรือการปฏิบัติงาน เป็นข้อปฏิบัติที่ทำให้บุคลากรหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมี

*Received October 01, 2023; Revised October 09, 2023; Accepted October 10, 2023

ประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1. ด้านศัทธาพละ กำลังของความเชื่อ ศรัทธาในการกิจ 2. ด้านวิริยะพละ กำลังของความเพียร เพียรพิชิตทุกปัญหา 3. ด้านสติพละ กำลังของความระลึกได้ รอบคอบในความคิด 4. ด้านสมาธิพละ กำลังของความตั้งใจมั่น จิตตั้งมั่นในหน้าที่ และ 5. ด้านปัญญาพละ กำลังของความรู้ มีบูรณาการอย่างรอบรู้ เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ ดังนั้นแล้วส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การบูรณาการ; หลักพละ 5; สมรรถนะการปฏิบัติงาน; ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

Abstracts

The objectives of this research article were: 1. To study personnel performance efficiency. 2. To propose Buddha-dhamma integration for promoting personnel's performance efficiency of the Office of Sisaket Provincial Education, conducted by mixed research methods. The quantitative research collected data using a questionnaire with a reliability value of 0.995 to collect data from 391 samples, and the data were analyzed by frequency, percentage, mean and standard deviation, and multiple regression. In the qualitative research, data were collected by in-depth interviews with 18 key informants and 9 participants in focus group discussions. The data were analyzed using content analysis techniques to confirm the knowledge after the data synthesis.

Findings were as follows: 1. The personnel's work performance efficiency in the Office of Sisaket Provincial Education was found to be, overall, at a high level. The mean was 4.48, and the standard deviation was 0.03. When considering each aspect in order of average value, it was found to be at a high level in every aspect. 2. Buddha-dharma Integration for promoting the personnel's work performance efficiency in the Office of Sisaket Provincial Education was found that the integration of Bhala 5 or 5 forces, the Dhamma, the power supporting personnel's work performance effectively consisted of 5 elements, namely, 1. Sattha-Bhala, power of faith, faith in the mission, 2. Viriya-Bhala, power of perseverance, Persevering to conquer all problems, 3. Sati-Bhala, power of mindfulness, prudence in

thought; 4. Samadhi-Bhala, power of concentration, mental strength at work; 5. Panna-Bhala, power of wisdom, knowingly integrating to promote personnel's work performance efficiency of the Office of Sisaket Provincial Education for more efficiency.

Keywords: Integration; Bhala 5; Work Performance Capability, Work Performance Efficiency

บทนำ

การพัฒนาบุคลากรเป็นหัวใจสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงองค์กร บุคลากรทุกคน จำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยการให้ความสำคัญกับการพัฒนาองค์กร เพิ่มขีดความสามารถ มีทักษะในการทำงาน มีการเปลี่ยนแปลง ปรับเปลี่ยน วิธีคิดวิธีการทำงาน นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน ตลอดจนมีทัศนคติที่ดีปลูกฝังให้ทุกคนมีความพร้อมและพื้นฐาน ในด้านคุณธรรม จริยธรรม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อันจะเป็นผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและส่งผลต่อการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด การบริหารงานบุคคลเป็นมาตรการมุ่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของหน่วยงานโดยยึดหลักการกระจายอำนาจ ระบบคุณธรรมและหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้การบริหารจัดการคล่องตัว เกิดความอิสระในการปฏิบัติงานนำไปสู่การบริการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามหลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน รวมทั้งแสดงหรือเผยแพร่ให้กับบุคลากรภายนอกหรือผู้ใช้บริการให้สามารถเข้าใจและใช้ประโยชน์จากกระบวนการที่มีอยู่เพื่อขอการรับบริการที่ตรงกับความต้องการในการพัฒนางานนโยบาย และแผนของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตลอดจนเป็นแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้บริหาร คณาจารย์ ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีสมรรถนะ ตามมาตรฐานวิชาชีพ สามารถส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายให้มีความรู้ คุณลักษณะ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับบริบทของจังหวัด เสริมสร้างโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างทั่วถึง สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลด้านการศึกษา ในอันที่จะยกระดับคุณภาพการศึกษาที่สนองตอบต่อทิศทางการพัฒนาการศึกษาของประเทศโดยยึดหลักสมรรถนะ (Competency) และพัฒนาขีดความสามารถ (Capability) เพื่อให้ข้าราชการเป็นผู้ปฏิบัติงานที่มีความรู้ (Knowledge Worker) สามารถปฏิบัติงานภายใต้การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีและระบบบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ได้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การบริหารการส่งเสริมและพัฒนาเชิงพุทธจึงจัดได้ว่าเป็นแนวทางที่มีความสำคัญ

อย่างยิ่งต่อการขับเคลื่อนการบริหารการพัฒนา ด้านนโยบาย แผนงาน โครงการ และ กิจกรรมของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษดำเนินการไปสู่การบรรลุเป้าหมายและ เป็นไปตามกฎหมายที่บังคับไว้

จากข้อมูลข้างต้นชี้ให้เห็นว่า พละ 5 (ธรรมอันเป็นกำลัง ธรรมอันเป็นพลังในการ ปฏิบัติงาน) โดยบูรณาการหลักพุทธธรรมเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมประสิทธิภาพในการ ปฏิบัติงานของบุคลากร พละ 5 ธรรมอันเป็นกำลัง (อง.ปญจก. (ไทย), 22/13/17-18) ธรรมอันเป็นพลังขับเคลื่อนพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรให้บรรลุวัตถุประสงค์ ขององค์กร ได้แก่ 1. สัทธาพละ กำลังของความเชื่อ ศรัทธาในภารกิจ 2. วิริยะพละ กำลัง ของความเพียร เพียรพิชิตทุกปัญหา 3. สติพละ กำลังของความระลึกได้ รอบคอบใน ความคิด 4. สมาธิพละ กำลังของความตั้งใจมั่น จิตตั้งมั่นในหน้าที่ และ 5. ปัญญาพละ กำลังของความรู้ มีบูรณาการอย่างรอบรู้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริม ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ ด้วยเหตุว่าการนำเอาหลักการทางวิชาการจากหลายสาขา คือ แนวคิด และทฤษฎี ที่ เกี่ยวข้องกับการบริหาร การพัฒนา และหลักพละ 5 เพื่อส่งเสริมปัจจัยที่ส่งผลต่อการ ปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ ได้ผลิตผลหรือการ บริการที่มีคุณภาพ กล่าวโดยเฉพาะด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการ ภาครัฐ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร คณาจารย์ ครูและบุคลากรทางการ ศึกษาให้มีคุณภาพ รวมทั้งประสบการณ์ตรงทางด้านความรู้และความประพฤติของมาเป็น แนวทางในการสร้างองค์ความรู้เพื่อการบริหาร การพัฒนาโดยยึดหลักสมรรถนะ (Competency) และพัฒนาขีดความสามารถ (Capability) เพื่อให้ข้าราชการเป็น ผู้ปฏิบัติงานที่มีความรู้ (Knowledge Worker) สามารถปฏิบัติงานภายใต้หลักการบริหาร จัดการบ้านเมืองที่ดีและระบบบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ได้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อนำเสนอการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการ ปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเป็นแบบผสมวิธี การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ และจัดการสนทนากลุ่มเฉพาะ เพื่อสนับสนุนและยืนยันข้อมูลเชิงปริมาณและการสนทนากลุ่มเฉพาะ

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง การศึกษาครั้งนี้คือ ประชาชนในชุมชนของพื้นที่การท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา จำนวน 16,258 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 391 คน จากสูตรของทาโร่ ยามานะ (Yamane, 1967)

2.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยการเลือกแบบเจาะจง มีจำนวน 18 รูปหรือคน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วย 1. กลุ่มผู้บริหาร จำนวน 5 คน 2. กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 4 คน 3. กลุ่มผู้รับบริการ จำนวน 5 คน 4. กลุ่มนักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 2 คน 5. กลุ่มนักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 2 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ ได้ใช้แบบสอบถามค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.995 การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลโดยการสำรวจ จากการแจกแบบสอบถาม โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม จึงนำไปทดลองแจกจำนวน 30 ชุด เมื่อมีผลการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว จึงไปแจกให้กลุ่มตัวอย่างเรียบร้อยแล้ว จึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยการบันทึกเทปและเขียนลงในแบบสัมภาษณ์และนำไปสังเคราะห์ข้อมูลให้ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 1. สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2. สถิติอนุมาน สำหรับทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Regression Analysis) การวิจัยเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยการใช้เนื้อหาเชิงพรรณนา ผ่านการนำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็น และเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แล้วจึงสังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

ผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ศรีสะเกษ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.03 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยพบว่า อยู่ใน ระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการบริการที่ดี ด้านการส่งเสริมความ ความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ และด้านการทำงานเป็นทีม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 เท่ากัน และด้านการยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 ตามลำดับ

2. การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วย สมรรถนะการปฏิบัติงาน ได้แก่ ด้านการคิดวิเคราะห์ ด้านการมองภาพรวมขององค์กร ด้านการสืบเสาะหาข้อมูล ด้านการใส่ใจและพัฒนาผู้อื่น และด้านความเข้าใจองค์กรและระบบงาน หลักผละ 5 ได้แก่ ด้านสัทธาพละ กำลังความเชื่อ ศรัทธาในภารกิจ ด้านวิริยะพละ กำลังความเพียร เพียรพิชิตทุกปัญหา ด้านสติพละ กำลังความตั้งใจมั่น รอบคอบในความคิด ด้านสมาธิพละ กำลังความตั้งใจมั่น จิตตั้งมั่นในหน้าที่ ด้านปัญญาพละ กำลังความรู้ บูรณาการอย่างรอบรู้ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ ได้แก่ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการบริการที่ดี ด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรม และด้านการทำงานเป็นทีม

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย 2 ส่วนคือ 1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ และ 2. เพื่อนำเสนอการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ ดังนี้

1. จากผลศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการบริการที่ดี ด้านการส่งมอบความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการยึดมั่นในความถูกต้องชอบ

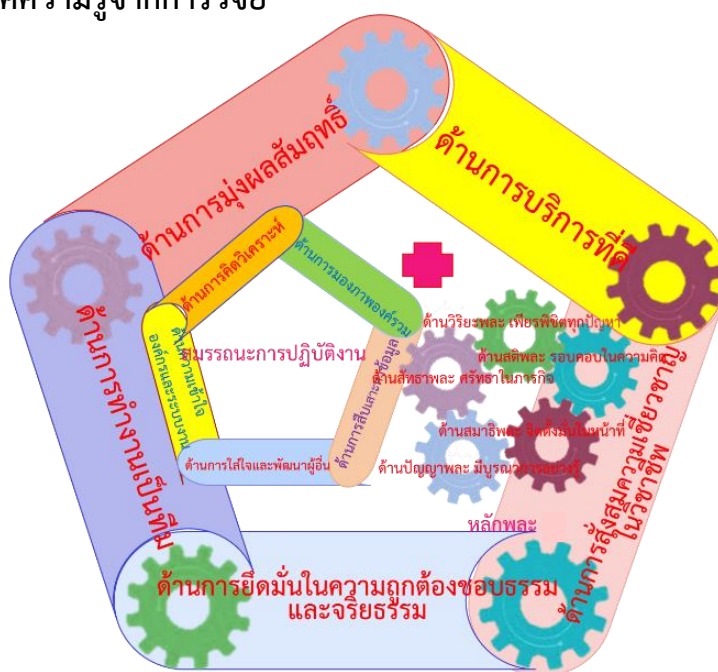
ธรรมและจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระพงษ์ศักดิ์ สนมโน (เกษวงศ์รอด) (2564) เรื่อง พุทธธรรมาภิบาลเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล ในจังหวัดสระแก้ว พบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรโดยภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การยึดมั่นในความถูกต้อง ความเข้าใจในระบบองค์กร และระบบงาน การบริการที่เป็นเลิศ และการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพ 5 ด้าน มีจุดเด่นดังนี้ 1. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ประกอบด้วย เป้าหมายชัดเจน เน้นระเบียบวินัย ใส่ใจหน้าที่มีความมุ่งมั่น สร้างสรรค์องค์ความรู้ได้อย่างรอบคอบ ประกอบด้วยความขยัน สร้างสรรค์ผลงาน 2. การยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม ประกอบด้วย ยึดมั่นในจริยธรรม น้อมนำความถูกต้อง ไม่บกพร่องในหน้าที่ ดำรงศักดิ์ศรีมีจรรยาบรรณ ยึดมั่นสุจริต กล้าคิดตัดสินใจ 3. ความเข้าใจในระบบองค์กรและระบบงาน ประกอบด้วย เข้าใจกรอบภาระงานประสานความร่วมมือ ประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีสามัคคีภายใน เข้าใจโครงสร้าง บริหารอย่างถูกต้อง ไม่บกพร่องกระบวนการทำงาน 4. การบริการเป็นเลิศ ประกอบด้วย ตรงความต้องการ สื่อสารชัดเจน เน้นคุณภาพชีวิตมีจิตสาธารณะ เสียสละ ทุ่เม่ ยิ้มแย้มแจ่มใส ตั้งใจบริหาร และ 5. การทำงานเป็นทีม ประกอบด้วย รับผิดชอบต่อหน้าที่ สร้างสรรค์สามัคคีมีจิตเอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือสนับสนุน กระตุ้นการทำงาน ประสานสัมพันธ์ ร่วมกันคบคิด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอนก คงขุนทด (2560) เรื่อง การพัฒนาทุนมนุษย์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามแนวพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคใต้ตอนบน พบว่า กระบวนการและรูปแบบการพัฒนาทุนมนุษย์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามแนวพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดนโยบายในการพัฒนาทุนมนุษย์ของเทศบาล เน้นการพัฒนา ด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถให้แก่พนักงานเทศบาลอย่างต่อเนื่อง จัดให้มีเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งค้นคว้าข้อมูลที่ทันสมัย เพื่อสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมให้มีความรู้เพิ่มขึ้นให้แก่บุคลากร เน้นให้มีคุณธรรม จริยธรรมในการบริการประชาชน ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม พัฒนาบุคลากรตามหลักธรรมาภิบาลและส่งเสริมสวัสดิการแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. จากผลการศึกษาการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วย สมรรถนะการปฏิบัติงาน ได้แก่ ด้านการคิดวิเคราะห์ ด้านการมองภาพรวมขององค์กร ด้านการสืบเสาะหาข้อมูล ด้านการใส่ใจและพัฒนาผู้อื่น และด้านความเข้าใจองค์กรและระบบงาน หลักผล 5 ได้แก่ ด้านสัทธาพละ กำลังความเชื่อ ศรัทธาในการกิจ ด้านวิริยะพละ กำลังความเพียร เพียรพิชิตทุกปัญหา ด้านสติพละ กำลังความตั้งใจมั่น รอบคอบในความคิด ด้านสมาธิพละ กำลังความตั้งใจมั่น จิตตั้งมั่นในหน้าที่ ด้านปัญญาพละ กำลัง

ความรู้ บุรณาการอย่างรอบรู้ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ ได้แก่ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการบริการที่ดี ด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรม และด้านการทำงานเป็นทีม สอดคล้องกับงานวิจัยของกนกวรรณ วัฒวัลย์ (2565) เรื่อง พุทธบุรณาการเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในการส่งเสริมสุขภาวะของผู้สูงอายุ พบว่า รูปแบบพุทธบุรณาการเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยพบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเกิดจากปัจจัยเสริมสร้างการปฏิบัติงานบุรณาการกับหลักอิทธิบาทธรรม ดังนี้ 1. บริหารจัดการที่ดี ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า มีธรรมาภิบาล ทำงานเป็นทีม ประยุกต์ใช้เทคโนโลยี มีการกำกับติดตามนำสู่เป้าหมาย 2. มีความรอบรู้ รู้เข้าใจใช้เทคโนโลยี มีระบบพี่เลี้ยง บุรณาการผสานความร่วมมือ ยึดถือทักษะชีวิตผู้สูงอายุ 3. มุ่งสู่ทักษะ วิเคราะห์สถานการณ์ สร้างสรรค์เครื่องมือยึดถือความสัมพันธ์ มุ่งมั่นศึกษา พัฒนาความรู้ 4. ใช้ธรรมบุรณาการ ขับเคลื่อนการพัฒนา ศึกษากิจกรรมนำมาประยุกต์ สุขใจในการทำงาน นำพุทธบุรณาการมาสร้างสรรค์ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาวิศิต ธีรวิโส (กลีบม่วง) (2560) เรื่อง การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการปกครองของพระสังฆาธิการระดับอำเภอ ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 11 พบว่า หลักพุทธธรรมที่ประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานด้านการปกครองของพระสังฆาธิการให้มีประสิทธิภาพนั้นใช้หลักอิทธิบาท 4 ประกอบด้วย ฉันทะ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน วิริยะ ความเพียร พยายามในการปฏิบัติงาน จิตตะ การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน วิมังสา การใคร่ครวญหาเหตุผลในการปฏิบัติงานอันเป็นความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงาน ส่วนทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านการปกครองของพระสังฆาธิการให้มีประสิทธิภาพ แนวทางการพัฒนาระสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการปกครองของพระสังฆาธิการระดับอำเภอ ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 11 และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรพรรณ โปรเกียรติ์ (2561) เรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานตามหลักท้าว 4 ของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พบว่า สมรรถนะตามหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเมื่อได้รับการพัฒนาโดยหลักท้าว 4 ทำให้คุณลักษณะทั้งภายนอกและภายในเกิดความเหมาะสม ถูกต้องเป็นไปได้ความเป็นประโยชน์ สมรรถนะการปฏิบัติงานดีขึ้นกว่าเดิม พฤติกรรมมีความซื่อสัตย์สุจริต ทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และความเพียรในการช่วยเหลือผู้อื่น ความฉลาดทางอารมณ์ พฤติกรรมมีความรอบคอบ นอบน้อมถ่อมตนด้วยวาจา ความอ่อนน้อมถ่อมตน จิตใจอ่อนโยน มีด้วยความรอบคอบ

บุคลิกภาพ ซื่อสัตย์ ซื่อตรงความสมดุล ความมั่นคง ความเพียร สติ ความมุ่งมั่น ความจงรักภักดี จรรยาบรรณ ในการทำงานและอื่น ๆ อยู่ในระดับดี สูงสุดคือการทำงานเป็นทีม คือ 1. การมีลักษณะของความซื่อสัตย์มีความกระตือรือร้นเด่นชัด 2. มีความรู้และความคิดสร้างสรรค์ 3. บุคลากรมีความรับผิดชอบ 4. มีความสามารถในการทำงานอย่างเข้มแข็ง ประกอบด้วยปัญญา 5. มีแนวทางในการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ ทำงานได้อย่างสมบูรณ์ และ สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการมองเห็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงาน เกิดทัศนคติที่ชาญฉลาด

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ” สามารถอธิบายได้ว่า สมรรถนะการปฏิบัติงาน ได้แก่ ด้านการคิดวิเคราะห์ ด้านการมองภาพรวมขององค์กร ด้านการสืบเสาะหาข้อมูล ด้านการใส่ใจและพัฒนาผู้อื่น และด้านความเข้าใจองค์กรและระบบงาน หลักพละ 5 ได้แก่ ด้านสติพละ กำลังความเชื่อ ศรัทธา ในภารกิจ ด้านวิริยะพละ กำลังความเพียร เพียรพิชิตทุกปัญหา ด้านสติพละ กำลังความตั้งใจมั่น รอบคอบในความคิด ด้านสมาธิพละ กำลังความตั้งใจมั่น จิตตั้งมั่นในหน้าที่ ด้าน

ปัญญาพละ กำลังความรู้, บุคลากรอย่างรอบรู้ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ ได้แก่ 1. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ได้แก่ มีกำลังความเชื่อมั่นในการทำงานเป็นทีม มีการสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ ปฏิบัติตนยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรมและมีความสามารถปฏิบัติงานการปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้ผลการปฏิบัติตามเป้าหมาย สร้างสรรค์ การพัฒนาผลงานโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์เป็นหลัก และมีการวัดผลการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ของส่วนราชการในการปฏิบัติงานย่อมส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้นตามลำดับ 2. ด้านการบริการที่ดี ได้แก่ มีกำลังความเพียรพยายาม มุมานะ ขยันในการทำงานเป็นทีม ปฏิบัติตนยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรม สามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ได้ดีทั้งการมุ่งผลสัมฤทธิ์ให้บริการอย่างทุ่มเท อย่างเต็มกำลัง เพื่อให้ผู้รับบริการ สร้างสรรค์การให้บริการแก่ผู้มารับบริการด้วยความเป็นมิตรยิ้มแย้มแจ่มใส 3. ด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ ได้แก่ มีกำลังความระลึกได้มุ่งมั่นเอาใจใส่ในการปฏิบัติตนยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรม มุ่งมั่นเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานด้วยความสุจริตเที่ยงธรรม สามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ได้ดีทั้งการมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในองค์กร พัฒนาความรู้ ความเข้าใจด้านภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงาน และมีฝึกรอบด้านทักษะการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าให้กับบุคลากรเสมอ 4. ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรม ได้แก่ มีกำลังความตั้งใจมั่นในการปฏิบัติตนยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรม เอาใจใส่ในความสามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ได้ดีทั้งการมุ่งผลสัมฤทธิ์ การสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต ถูกต้องตามกฎหมาย และวินัยข้าราชการ ยึดมั่นในหลักการ จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพและจรรยาบรรณข้าราชการ และ 5. ด้านการทำงานเป็นทีม ได้แก่ มีกำลังความตั้งใจมั่นในการปฏิบัติตนยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรม เอาใจใส่ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ได้ดีทั้งการมุ่งผลสัมฤทธิ์ การสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ การเสริมสร้างความสามัคคีในทีม ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อร่วมงาน และสามารถให้ข้อมูลในการปฏิบัติงานในส่วนของตนหรือข้อมูลอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยให้ทีมงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายผ่านกระบวนการทำกิจกรรม PLC ร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษควรกำหนดโครงสร้างการปฏิบัติงาน ความเข้าใจวัฒนธรรมของแต่ละองค์กรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเข้าใจวิธีการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ

2. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษควรจัดทำโครงการฝึกอบรมเพื่อสร้างและเปลี่ยนแปลงบุคลากรสนับสนุนด้านสนับสนุนวิชาการ ที่ปฏิบัติงาน เกี่ยวกับพฤติกรรมความรู้ ทักษะ ทศนคติ และความสามารถ ในการสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ สมรรถนะหลัก 5 ด้าน เพื่อความเป็นเลิศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วาง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษควรจัดทำโครงการ/กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างส่งเสริมการปฏิบัติตนยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรม และมีกำลังความเชื่อมั่นในความสามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ได้ดีทั้งการมุ่งผลสัมฤทธิ์

2. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษควรจัดทำโครงการ/กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ และความสามารถในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ได้ดีทั้งการมุ่งผลสัมฤทธิ์

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการบริหารจัดการโดยสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ วิธีการปฏิบัติงาน และยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์

2. การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาในลักษณะเดียวกันกับงานวิจัยนี้ โดยเปลี่ยนพื้นที่การศึกษาเพื่อนำผลการวิจัยมาวิเคราะห์เปรียบเทียบพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ วิลาวลีย์. (2565). *พุทธบูรณาการเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ* (ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พรพรรณ โปรเกียรติ์. (2561). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานตามหลักภาวะ 4 ของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย* (พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพงษ์ศักดิ์ สนมโน (เกษวงค์รอด). (2564). *พุทธธรรมภิบาลเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในจังหวัดสระแก้ว* (ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี. (2559). *พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง* (ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาวิศิต ธีรวิโส (กลีบม่วง). (2560). *การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการปกครองของพระสังฆาธิการระดับอำเภอ ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 11* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เอนก คงขุนทด. (2560). *การพัฒนาทุนมนุษย์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามแนวพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคใต้ตอนบน* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- Yamane, T. (1967). *Statistics: An Introductory Analysis*. New York: Harper. and. Row.